

Doelgerichte zorg – wensen en noden van de pzon in kaart

Dagje Boeykens

PhD-student – Academie voor de Eerste Lijn

Dagje.boeykens@ugent.be

Agenda

- Inleiding
- Wat is doelgerichte zorg?
- Doelgerichte zorg in de praktijk
- Take home messages

Inleiding

A → B

Patiëntentaken

Bewaken energiepeil
Oefeningen
Alcohol beperken
Normaal gewicht behouden

Verwijzingen

Kinesithérapie
Oogarts
longrevalidatie

Klinische taken

Bloeddruk meten
Voetonderzoek
Labo testen

Patiënteducatie

Voetverzorging
Oeseoartritis
COPD medicatie

Definitie van gezondheid

Gezondheid is...

Het vermogen om zich aan te passen en aan zelfmanagement te doen in het licht van sociale, fysieke en emotionele uitdagingen.

Huber, M., et al. (2011). "How should we define health?" BMJ (Clinical research ed.) **343**: d4163.

Wat is doelgerichte zorg?

“What is the matter with the patient”

“What matters to the patient”

Doelgerichte zorg is...

Een dynamisch en iteratief proces

1

Verkennd gesprek (goal-elicitation)

Aandacht hebben voor het verhaal van de patiënt/ cliënt en luisteren naar hun verwachtingen.

2

Doelbepaling (goal-setting)

Doelen en wensen van patiënt/ cliënt weerspiegelen.

3

Evaluatie (goal-evaluation)

Reflectie op het zorgproces.

Doelgerichte zorg is...

Wensen en doelen van patiënten/ cliënten omarmen

1

Context van de patiënt/ cliënt

Op maat van de situatie van de patiënt/ cliënt (bv. sociale en culturele context)

2

Wensen en doelen van de patiënt/ cliënt

Patiënt/ cliënten in staat stellen om te reflecteren op hun 'eigen agenda'

Voor en na doelgerichte zorg

Vooraf aan doelgerichte zorg

Hulpverlener moet voorbereid zijn

- Training
- Vaardigheden (communicatie)

Patiënt/ cliënt moet voorbereid zijn

- Vaardigheden
- Educatie
- Ondersteuning

Na doelgerichte zorg

Hulpverlener

- Job tevredenheid
- Betere relatie met patiënt/ cliënt

Patiënt/ cliënt

- Grotere betrokkenheid
- Therapietrouw
- Gevoel gehoord te worden

Zorgsysteem

- Minder fragmentatie
- Minder kosten
- Minder overbehandeling

Casus Joseph

68 jaar – man – gepensioneerd leerkracht

Diabetes – hypertensie – cardiovasculaire aandoening

Tuinieren – spelen met de kleinkinderen - fietsen

Maandelijkse controle bij huisarts - cardioloog

Wens om wekelijks te fietsen met zijn vrienden

Academie Voor
De Eerste Lijn

Doelgerichte zorg in de praktijk

Het andere gesprek

1

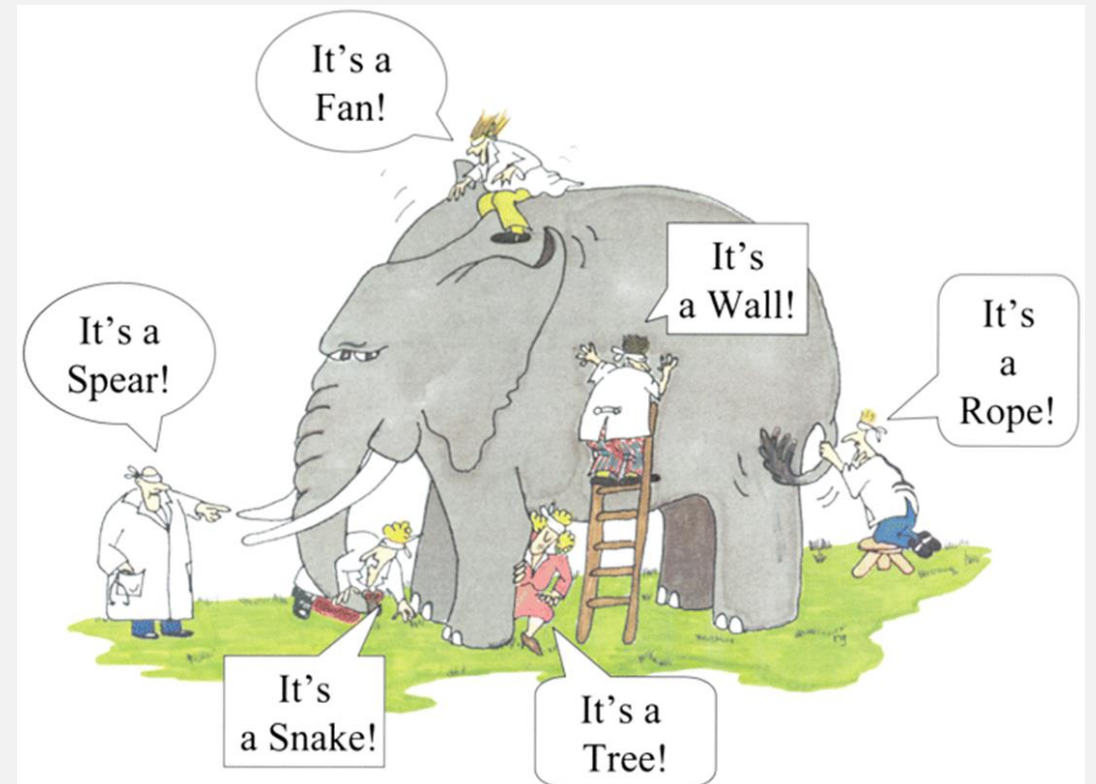
Andere houding en vaardigheden van de hulpverlener

2

Andere manier van samenwerken tussen hulpverleners

3

Ontwikkelen van een gemeenschappelijke taal

Het andere gesprek

Eigenlijk weet ik niet veel over jou...

1

Hoe ziet een gemiddelde dag er voor jou uit?

2

Hoe ziet een goede dag er voor jou uit?

3

Kan je nog doen wat je zou willen doen?

Tools ter ondersteuning van doelgerichte zorg

Ondersteunen in implementeren visie

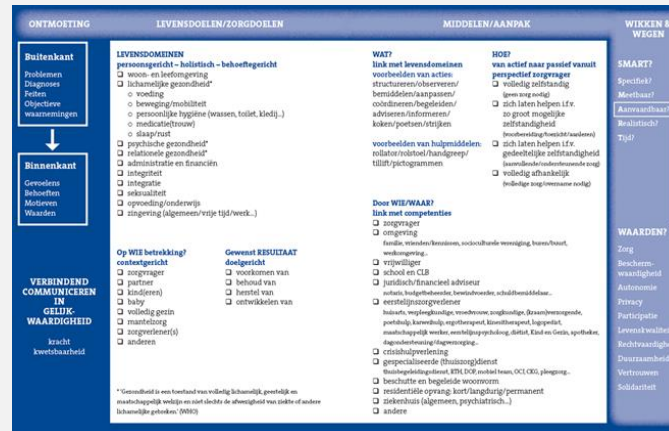
Lerend Netwerk
Doelgerichte Zorg

Academie Voor
De Eerste Lijn

Tools ter ondersteuning van doelgerichte zorg

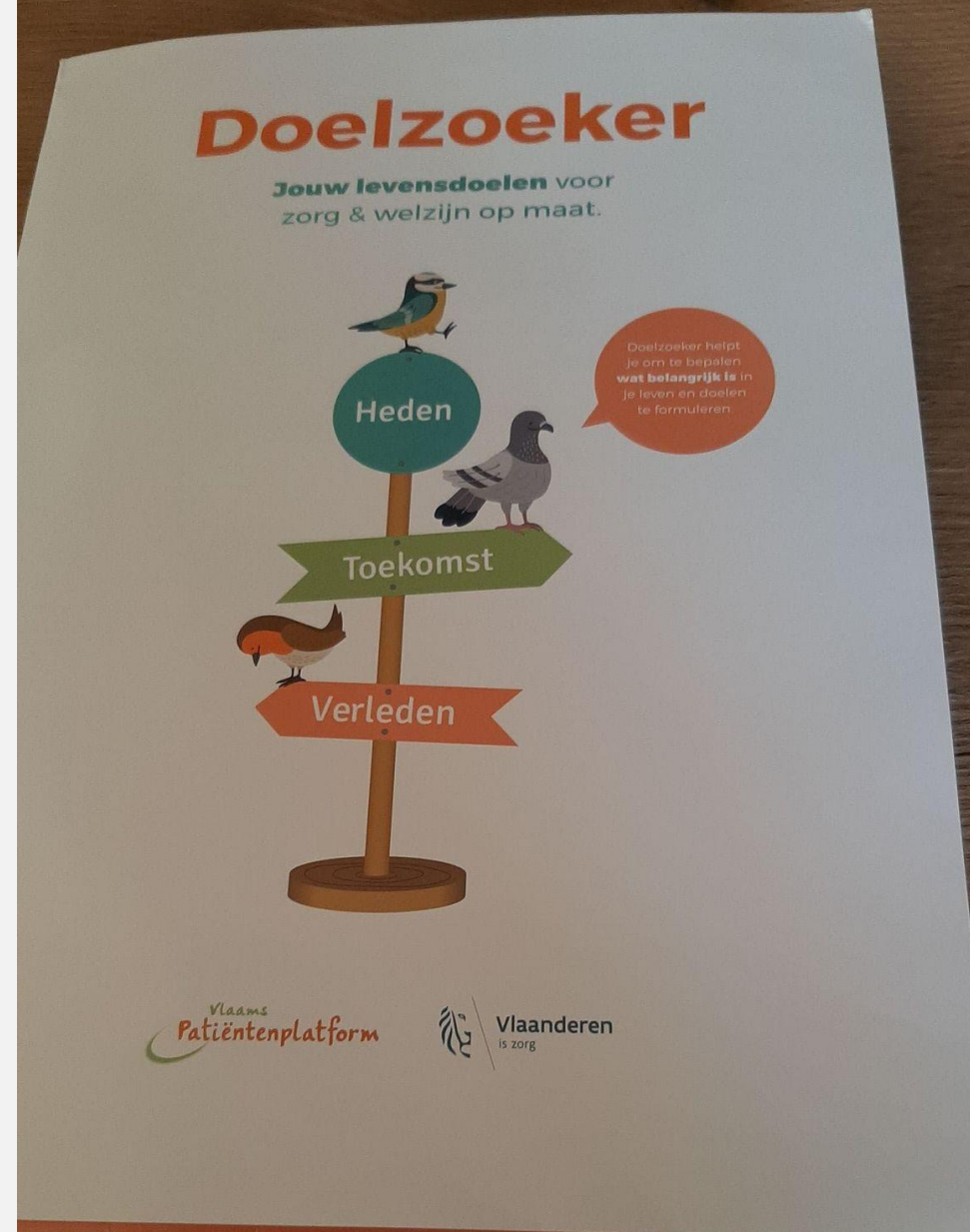

Doelzoeker – Vlaams patiëntenplatform

<http://vlaamspatientenplatform.be/themas/doelzoeker>

Doel

Ontwikkeling instrument om personen met chronische zorgnoden levensdoelen te helpen formuleren.

Zorg-Esperanto – Familiezorg West-Vlaanderen

ONTMOETING	LEVENSDOELEN/ZORGDOELEN	MIDDELEN/AANPAK	WIKKEN & WEGEN
Buitenkant Problemen Diagnoses Feiten Objectieve waarnemingen ↓ Binnenkant Gevoelens Behoeften Motieven Waarden	LEVENSDOEIMEN persoonsgericht – holistisch – behoeftegericht ☐ woon- en leefomgeving ☐ lichamelijke gezondheid* o voeding o beweging/mobiliteit o persoonlijke hygiëne (wassen, toilet, kledij...) o medicatie(trouw) o slaap/rust ☐ psychische gezondheid* ☐ relationele gezondheid* ☐ administratie en financiën ☐ integriteit ☐ integratie ☐ seksualiteit ☐ opvoeding/onderwijs ☐ zingeving (algemeen/vrije tijd/werk...) Op WIE betrekking? contextgericht ☐ zorgvrager ☐ partner ☐ kind(eren) ☐ baby ☐ volledig gezin ☐ mantelzorg ☐ zorgverlener(s) ☐ anderen Gewenst RESULTAAT doelgericht ☐ voorkomen van ☐ behoud van ☐ herstel van ☐ ontwikkelen van * 'Gezondheid is een toestand van volledig lichamelijk, geestelijk en maatschappelijk welzijn en niet slechts de afwezigheid van ziekte of andere lichamelijke gebreken.' (WHO)	WAT? link met levensdomeinen voorbeelden van acties: structureren/observeren/ bemiddelen/aanpassen/ coördineren/begeleiden/ adviseren/informeren/ koken/poetsen/strijken voorbeelden van hulpmiddelen: rollator/rolstoel/handgreep/ tillift/pictogrammen Door WIE/WAAR? link met competenties ☐ zorgvrager ☐ omgeving familie, vrienden/kennissen, socioculturele vereniging, buuren/buurt, werkomgeving... ☐ vrijwilliger ☐ school en CLB ☐ juridisch/financieel adviseur notaris, budgetbeheerder, bewindvoerder, schuldbemiddelaar... ☐ eerstelijnszorgverlener huisarts, verpleegkundige, vroedvrouw, zorgkundige, (kraam)verzorgende, poetsvrouw, karweiwerkster, ergotherapeut, kinesitherapeut, logopedist, maatschappelijk werker, eerstelijnspsycholoog, diëtist, Kind en Gezin, apotheker, dagondersteuning/dagverzorging... ☐ crisishulpverlening ☐ gespecialiseerde (thuiszorg)dienst thuisbegeleidingsdienst, KTH, DOP, mobiel team, OCI, CKG, pleegzorg... ☐ beschutte en begeleide woonvorm ☐ residentiële opvang: kort/langdurig/permanent ☐ ziekenhuis (algemeen, psychiatrisch...) ☐ andere	HOE? van actief naar passief vanuit perspectief zorgvrager ☐ volledig zelfstandig (geen zorg nodig) ☐ zich laten helpen i.f.v. zo groot mogelijke zelfstandigheid (voorbereiding/toezicht/aanleren) ☐ zich laten helpen i.f.v. gedeeltelijke zelfstandigheid (aarullende/ondersteunende zorg) ☐ volledig afhankelijk (volledige zorg/overname nodig) SMART? Specifiek? Meetbaar? Aanvaardbaar? Realistisch? Tijd? ↓ WAARDEN? Zorg Bescherm- waardigheid Autonomie Privacy Participatie Levenskwaliteit Rechtvaardigheid Duurzaamheid Vertrouwen Solidariteit

Zorg-Esperanto

Doelen

1

Inzicht in zorgsituaties, in gewenste resultaten of **doelen** van de zorg en **middelen** om deze doelen te bereiken.

2

Methode om samen met zorgvragers, mantelzorgers en zorg- en hulpverleners tot **heldere en gedragen afspraken** te komen, al dan niet vastgelegd in een zorgplan.

3

Gemeenschappelijke taal voor een persoonsgerichte en open kijken op zorg.

Academie Voor
De Eerste Lijn

Zorg-Esperanto

De kracht van eenvoud

L. Deltour

Bart Deltour

Zorg-Esperanto – onderdelen

1

Zorgrelatie en ontmoeting

2

Heldere en gemeenschappelijke doelbepaling: 'wat' willen we bereiken?

3

De mogelijke middelen of aanpak om doelen te bereiken: 'hoe' zullen we dat doel bereiken?

4

Wikken en wegen: realiteits- en waardentoets

Doelen Zorg-Esperanto

Ontwikkelen van vaardigheden die je als ouder nodig hebt.

Voorkomen van herval van alcoholverslaving.

Behoud van draagkracht van de mantelzorger.

CLEVER – Arteveldehogeschool

<https://www.arteveldehogeschool.be/kronkels/wp-content/uploads/2019/10/WS-A-clever-methodiek.pdf>

Doel

Bepalen van doelen voor personen met een **chronische zorgnood** of **multimorbiditeit** die gebaseerd zijn op **betekenisvolle activiteiten** om zo doelgerichte zorg in de eerste lijn te initiëren.

CLEVER
DOELEN BEPALEN
IN DE EERSTE LIJN
Betekenisvolle activiteiten als hefboom
om doelgerichte zorg te faciliteren
Patricia De Vriendt • Vanessa Gauwe • Dominique Van de Velde

CLEVER

- **Context** waarin de persoon leeft
- Het individuele **levensverhaal**
- Het **engagement** van ieder persoon
- De persoonlijke **waarden** van iedere activiteit
- De persoonlijke **emoties** van iedere activiteit
- De **relevantie** voor iedere persoon

Doelen CLEVER

Context

Woont samen met echtgenoot en kennissen in de buurt van Gent.

Levensverhaal

Door haar aandoening is Lea zich gaan isoleren. Ze wenst opnieuw, zoals vroeger, actief deel te nemen aan het leven via uitstappen en omgaan met vrienden.

Engagement

Het geeft plezier en een gevoel van betrokkenheid. Lea wil het gevoel hebben dat ze echt 'leeft' en niet dat ze 'geleefd wordt' door haar ziekte.

Waarden

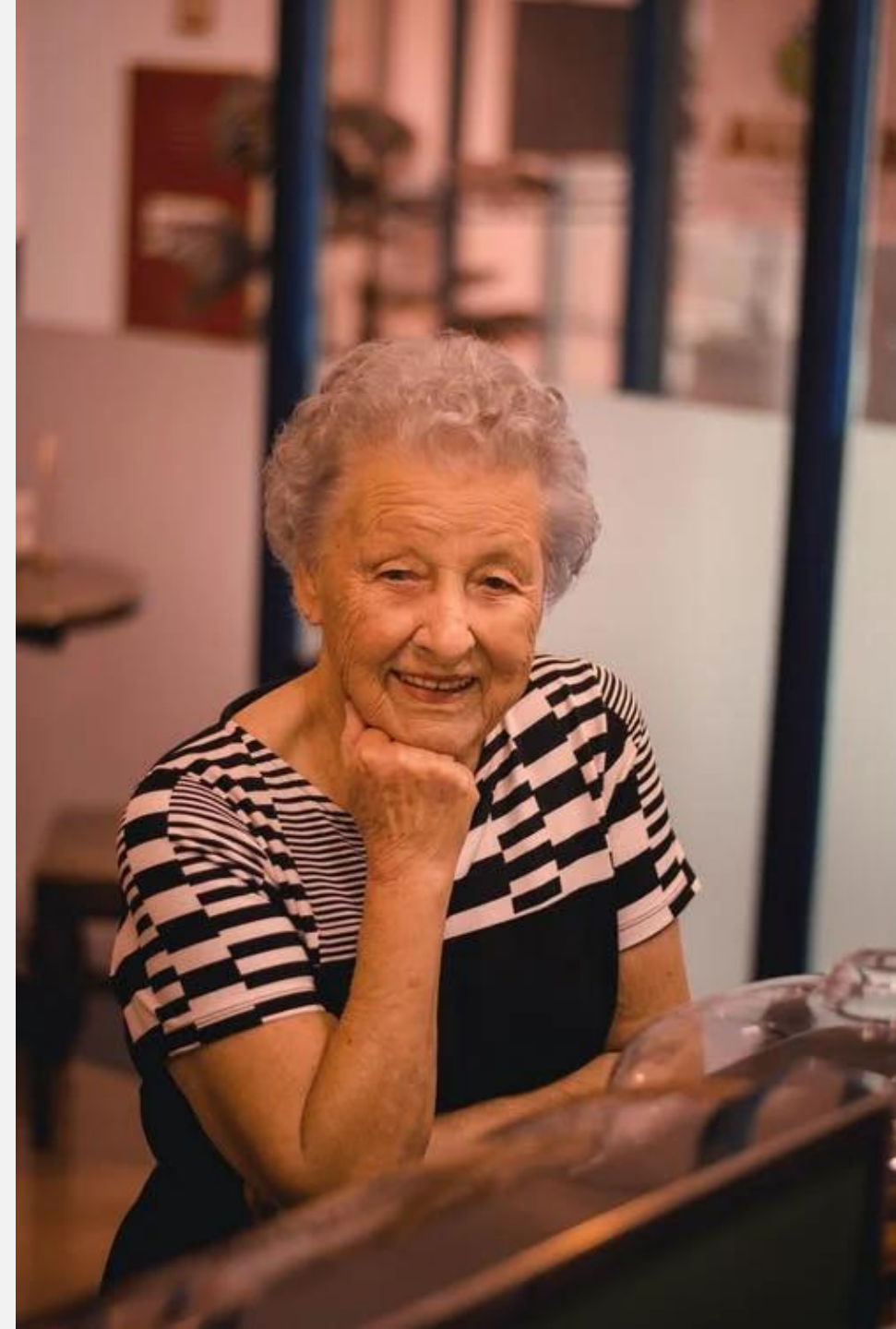
Erbij horen, haar eigen sociale identiteit behouden, contacten onderhouden.

Emoties

Plezier en vreugde in het leven. Het leven ten volle opnieuw kunnen beleven.

Relevantie

Door actief te blijven en sociaal te zijn is dit ook een meerwaarde voor haar gezondheid.

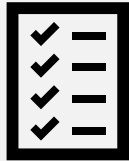
Andere tools

- Spinnenwebmodel – Positieve Gezondheid - CM
- Samenspraakfiche – Vlaams Expertisepunt Mantelzorg
- BabbelBoost – Brusano
- Samen Beslissen – Patiëntenfederatie Nederland
- Onder - 4-ogen model – SENSOA
- EPRO-tool (Canada)

Take home messages

Doelgerichte zorg is een **dynamisch proces** met drie fases gekenmerkt door een **verkennend gesprek, doelbepaling** en **reflectie** onderbouwd door de **context en wensen en doelen** van de persoon.

Zorg op maat van de persoon.

Personen en hulpverleners moeten voorbereid worden.

Tools ter ondersteuning van visie doelgerichte zorg/ leidraad voor communicatie.

“

We do not involve patients in their decision making, they are involving us in theirs.
- Bart Deltour

”

Contactgegevens

Dagje Boeykens

Dagje.boeykens@ugent.be

hallo@doelgerichezorg.be

Academievoordeeerstelij.n.be

Doelgerichezorg.be

**Lerend Netwerk
Doelgerichte Zorg**

Bedankt!